

ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Для будь-якого підприємства, незалежно від його розміру або сфери діяльності, завжди існують загрози розвитку, які надходять із зовні або виникають усередині підприємства. Система економічної безпеки покликана захистити підприємство від зовнішніх та внутрішніх загроз, надійно зберегти та ефективно використати її матеріальний і фінансовий потенціал.

В загальному розумінні небезпека – це об'єктивно існуюча можливість негативно вплинути на соціальний організм, в наслідок якого в останньому може бути спричинено будь-який збиток, втрати, які змінюють його стан або, в результаті впливу яких, його розвиток набуває негативної динаміки чи параметрів (характер, темп, форми та інші) [1].

Загрози відображають зовнішні та внутрішні умови, в яких здійснює свою діяльність підприємство, а також взаємозв'язки підприємства з навколишнім середовищем. Загроза фінансово-економічної безпеки підприємства кількісно може визначатися як величина збитку або інший інтегральний показник, що характеризує ступінь зниження економічного потенціалу підприємства. [2]

До найнебезпечніших зовнішніх загроз, які можуть нанести шкоду підприємству або зробити його подальшу діяльність неможливою, можна віднести [3]:

- недосконалість чинного законодавства. В Україні закони та нормативні акти часто суперечать один одному, часто змінюються та вводяться заднім числом, що призводить до суперечок в рамках одного й того ж питання різними сторонами конфлікту, що, в свою чергу, суттєво ускладнює стабільну діяльність підприємства.

- недобросовісна конкуренція – це негласна форма діяльності підприємств. До неї відносять: економічне шпигунство, підробка продукції, обман споживачів, махінації з діловою звітністю, корупція та інші.

- криміналізація економіки. У зв'язку з тим, що злочинний світ швидко проникає в різні види підприємницької діяльності а саме: виробництво і збут продукції, інвестування, тощо, підприємство стає вразливе і зазнає збитків від злочинно діючих постачальників, посередників, покупців, різних сервісних структур і навіть від власних охоронних служб.

- зміна валютного курсу. У зв'язку з тим, що в Україні має місце доларизація економіки та розрахунок відбувається за схемою: долар-гривня-долар, то у такій ситуації курс впливає не тільки на експортно-імпортні операції підприємства, визначаючи їх прибутковість або збитковість, а й надіяльність підприємств, зорієнтованих на внутрішній ринок. Так, підприємствам-експортерам товару вигідне зниження курсу своєї національної валюти і не вигідне її підвищення, підприємствам-

імпортерам, навпаки, вигідне підвищення курсу валюти національної і невигідне її зниження.

- поява нових технологій (Інтернет) - наряду з позитивними моментами він є джерелом загроз економічній безпеці підприємства, до яких можна віднести: злом паролів доступу, крадіжка конфіденційної інформації, відмова в обслуговуванні, дія вірусних програм та інші.

До внутрішніх загроз, які найбільше впливають на підприємство, належать:

- відсутність стабільної середньої ланки менеджерів. Дуже часто рівень знань власників – директорів у середньому є нижчим від рівня знань їх підлеглих, які, в основному, мають професійну освіту.

- відсутність або поверхневе ставлення до маркетингової стратегії підприємства. Маркетинг являє собою системний механізм, який забезпечує довгострокову стратегічну стабільність підприємства на ринку, одержання прибутків і підвищення економічної безпеки підприємства, а не засіб швидкого розв'язання поточних проблем, як вважає більшість керівників.

- забезпечення сировиною та комплектуючими. Ця проблема тісно пов'язана з проблемами відсутності попиту на готову продукцію, зростання взаємних не платежів на високою дебіторською заборгованістю.

- невизначеність цілей. Правильно обрана місія підприємства – глобальна ціль створення та функціонування підприємства, є запорукою його успішного розвитку.

- невмотивована поведінка персоналу підприємства, яка, в свою чергу, веде до зниження продуктивності праці.

За частотою дії загрози фінансово-економічної безпеки поділяються на одноразові, виникнення яких має одноразовий характер, та багаторазові, які проявляються час від часу або з певним інтервалом під впливом певних чинників внутрішнього й зовнішнього середовищ. Загрози фінансово-економічної безпеки підприємства за суб'єктами загроз поділяються на [4]:

- загрози з боку кримінальних структур;
- загрози з боку конкурентів;
- загрози з боку контрагентів;
- загрози з боку власних працівників;
- загрози з боку держави;
- форс-мажорні загрози.

За формою збитку виділяють загрози, реалізація яких завдає прямого збитку, і загрози, реалізація яких призведе до упущеної вигоди. Враховуючи різноманітний прояв загроз фінансово-економічної безпеки, одну і ту ж загрозу можна одночасно відносити до різних груп класифікації.

Для досягнення максимального ступеня захисту від цих загроз необхідна певна діяльність, яка повинна забезпечити фінансово-економічну безпеку фірми. Розгляд загроз дає змогу підготувати основу для сукупного аналізування ефективності заходів, що застосовуються для забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Одним із основних засобів

забезпечення ефективного функціонування системи фінансової безпеки підприємства є узгоджене застосування методів оцінювання збитків як бази та інструменту контролю, а також орієнтира під час планування та здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства [5].

В загальному можна сказати, що для будь-якого підприємства завжди існують загрози, які надходять із зовні або виникають усередині підприємства. Узагальнюючи сучасні підходи до визначення загроз визначено, що загроза - це реальна можливість впливу дії навмисного чи ненавмисного характеру, що порушує стійкість функціонування підприємства, наносить матеріальної та нематеріальної шкоди, яка призводить до відхилень від стратегії.

Система фінансово-економічної безпеки покликана захистити підприємство від зовнішніх та внутрішніх загроз, надійно зберегти та ефективно використати її матеріальний і фінансовий потенціал. Чим детальніше підприємство визначить загрози, притаманні саме йому, тим більш точні будуть вжиті заходи для стабілізації ситуації і нормального його функціонування.

Список використаних джерел:

1. Абалкин Л. Экономическая безопасность России: угрозы и их отражение // Вопросы экономики. – 1994. - №12. – С.4 – 13.
2. Лоханова Н. Система управління станом економічної безпеки підприємства: проблемні питання, концепція розвитку/ Економіст, 2005 р., № 2, с. 52-56.
3. Реверчук Н.Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур [монографія] / Реверчук Н.Й. – Львів ЛБІ НБУ. 2004. – с.195
4. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность)/ Под. ред. Е. А. Олейникова. – М.: ЗАО «Бизнес-школа», «Интерсинтез», 2003 р., с 288.
5. Папехин Р.С. Индикаторы финансовой безопасности предприятий./ Волгоград: Волгоградское научное издательство, 2007 р., с. 16

Олійниченко Д.Р. студентка,

Занора В.О., к.е.н., доцент

кафедри менеджменту та економічної безпеки,

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

МЕТОДИ ЗАХИСТУ ВІД РИЗИКУ

Кожна сучасна діяльність не існує без ризику, але він повинен бути максимально прорахований. Управління ризиком — надзвичайно широке поняття, яке охоплює проблеми, пов'язані практично з усіма напрямками й аспектами управління.

Інвестиції характеризуються двома взаємопов'язаними параметрами: ризиком і прибутковістю. Як правило, чим вище ризик інвестицій, тим вище повинна бути їх очікувана прибутковість. При підготовці бізнес-плану потрібно орієнтовно оцінити, які ризики найбільш вірогідні для проекту і під що вони в разі їх реалізації можуть обійтися.

Розрізняють дві основні функції ризику - стимулюючу і захисну.

Стимулююча функція має два аспекти: конструктивний і деструктивний. Перший проявляється в тому, що ризик при вирішенні економічних задач виконує роль каталізатора, особливо при вирішенні інноваційних інвестиційних